

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
 VIAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV
 Telefon 226
 abonament anual 360 lei
 număr străinătate 800 lei
 anunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuși, cetățene, și pentru
 tine, la libertate, legalitate și cinste.

MUȘAMAUA.

Indrăzneala cu care actualul guvern caută să acopere păcatele oamenilor partidului liberal, făcând și refăcând, prin anhetele de mușamalizare, adevărul în minciună iar minciuna în adevăr, întrece limfa celui mai criminal cinism.

Un caz nu de mult petrecut, fiind că nu vom să răscolim întreg hoitul fărâdelegilor liberele — dovedește pe deplin adevărul afirmației de mai sus. E vorba de una din năzdrăvăniile basbuzucului care și zice prefect de Făgăraș.

Se știe, că acest reprezentant al Brătienilor în Țara Olului a avut neocolita îndrăzneală să lovească pe un plutaș de jandarmi și să-i rupă epoleții de pe umăr, bătându-și în felul acesta joc de insigniile armatei.

Ce-ar fi meritul și ce-ar fi pășit un alt muritor pentru acest fapt, dacă el nu se numea Radovici și nu era protejat ministerial? Nu mai răspundem, pentru că ori și cine curgește roșul și scopul pușcărilor.

Peste fapta iăterului dela Făgăraș se întinde însă lăsat și neajăsur mușamaua liberală.

O anchetă, despre care zicerele guvernului spun că a fost cerută tot de către cel vinovat, s-a făcut în senzul și în scopul de a scoate curat și nepătat pe bajjocitorii armatei. O dovedește aceasta faptul că la facerea acestei anchete a fost de față și satrapul Făgărașului, pentru că prin prezența sa s-a înălțat și să terorizeze pe mariori.

Nu cunoaștem încă rezultatul anchetei. Comentariile ziarelor liberele, însă, scriu, sar în apărarea prefectului Radovici, căutând să arate că ancheta nu a fost ordonată de sus în contra vinovatului ci a fost cerută de acesta contra celui lovit și bajjocorit de el — sunt un indiciu prea clar despre ceea ce se planuește: cel adăpostit în umbra protecției ministeriale pot bete, pot jefui, pot bajjocori instituțiile statului, — dar nu pot fi trași la răspundere și pedepsiți.

Ceul este de o gravitate cu mult mai mare însă. După ce ome nu mai poate deșina că mâinile prefectului de Făgăraș au rupt epoleții unui plutonier, terfelind instituția care se numește armată, — nu erau oare obligate forurile competente să ia imediat măsurile cerute de gravitatea cazului? Ministrul războiului își lasă instituția pe care o conduce, la chere-mul și bajjocura unui individ?

De aici trebuia ca imediat după comiterea fetei să se ordone și să pornească o anchetă în contra celui ce a in-

drăznit să offenseze atât de grav instituția chemată să apere preamțul, clasa și viitorul țării. Nime, nici chiar cei vinovați că lucrurile nu s'au petrecut așa, nu vor putea nega adevărul acestei afirmații.

Prefectul Făgărașului nu mai trebuia să aibă nici timp și nici drept de a cere singur anchetă. Gravitatea cazului trebuie să-l pună imediat în situația vinovatului, care trebuie să-și ia pedepșa.

Nu s'a făcut însă așa.

Pentru ce? Pentru că în țara Brătienilor mușamaua se întinde ușor peste ori și ce crime și fărâdelegi, când acestea sunt comise de către protejați ai celor de sus.

În Cameră se discută bugetul și proiectul de lege al învățământului particular. În ședințele de zi e în ordinea zilei bugetul iar în ședințele de noapte continuă discuția legii învățământului particular. La această din urmă lege d-l prof. N. Iorga a rostit un strălucit discurs arătând lipsa de organizare și de claritate a proiectului.

Moșii la Suveran.

Delegația celor 150 moși, cari au venit în Capitală și despre a căror doleanțe a interpellat d-l dep. Victor Moldovan în Cameră, a înalțat un protest Comitetului agrar pentru faptul că Comitetul agrar a delegat pe inspectorul Popescu Pera și Gogoleanu cu cercetările în chestiunile lui Tischier Mor și Flescher Fitt.

Moșii protesteză împotriva d-lui Gogoleanu, pe care li s'acuză ca autor și raportul în urma căruia 14 comune din domeniul Banffy au rămas fără pădure și pășune.

Delegația țărănilor moși s'a prezentat d-lui Hiota, ministrul Palatului, căruia i au solicitat o audiență la Rege.

D. Hiota a făgăduit moșilor că va interveni pe lângă Suveran pentru a fi primiți și a expune Suveranului doleanțele lor în chestiunea expropriării din acea parte.

Sărbătorirea conștiinței naționale și a dreptății

— 1 Decembrie 1918. —

— Fine. —

Proclamarea Unirii. Hotărârile dela Alba-Iulia.

La 20 Noembrie 1918 Consiliul național central a hotărât convocarea unei adunări naționale la Alba-Iulia, zisă Constituanta Românilor ardeleni și bănațeni, având aceasta să ratifice desfacerea provinciilor românești din cadrele statului ungar și unirea lor cu România liberă.

Termenul acestei adunări a fost fixat pe ziua de 1 Dec. 1918.

Deși comunicația pe căile ferate era foarte greoaie și poșta însăș mult dezorganizată, hotărârea Marelui Sfat de la Arad a pătruns cu ușurință de fulger în toate colțurile locuite de Români.

Ștaturile naționale provinciale și județene au primit știrea cu mare entuziasm și au procedat în grabă la alegerea delegațiilor.

Cu câteva zile însă înainte de ziua sorocită s'au porait, ridicându-se în adevărate cete

de peregrini, nu numai delegații dar și toți Români intelectuali din toate centrele României și țărani îmbrăcați în porturile lor naționale din orașele și satele Ardealului, Banatului, Maramureșului, Bihorului, Sătmăruului, Crișanei, Bichșului și Cenadului îndreptându-se în cap de iarnă, mare parte pe jos și înfruntând toate piedecile ce le stau în cale, biruind unitățile și gârziile naționale meștăre armate, cari încercau să-i oprească sau să-i întorcă înapoi, înfrângând toate intrigile și persecuțiunile — spre steaua care-i chema și-i călăuzea de departe, spre Mecca sfântă a neamului, spre Alba Iulia, pe deasupra căreia fulgera brațul reînviat al voevodului Mihai, duhai înălțat de pe țărmul și țărmului muce-nic Nicolae Ursu Horia și suflul reînscenat al Prefectului de legiuni Avram Iancu.

În prezusa zi de 1 Decembrie Alba-Iulia era plină de lume, care aștepta cu înfrigurare evenimentul din ziua următoare.

Iar în dimineața zilei celei mari istorice cetate devenise o mare agitată de capete, în care se amestecau deavalaia țărani la cămeșe și sumane albe de sărbătoare, muncitorii români, ofițeri și soldați în uniforme amestecate, nouă sau învechite, așa cum veniseră de la front, vâldici și proși de ambele confesiuni îmbrăcați în odăjdile strălucitoare ale marilor sîujbe și intelectuali în surtucurile lor negre, scoase din fundul lăzilor, în care fuseseră îngropate de ani de zile.

Spațiul orașului nu mai putea cuprinde toată această revărsare sgomotoasă de lume. Massele infinite de țărani se prelungeau până peste vechea cetate umplând întreagă câmpia dela poalele ei și așteptând aci cu o divină răbdare, flămânzi și bătuți de viitorul erai, cu tot atâtea legiuni înalte pe teren, adăpostite sub aculele tricolore, ca să-și dea votul, să-și eclame, ca aduările entuziaste de așteptat, consuliți și să-și strige fiecare credința care îi dogorea sufletul.

Iar când în miezul zilei s'au prezentat în mijlocul lor trimișii Marelui Sfat național și li-au celit hotărârea lui, prin care proclama desfacerea Ardealului, a Banatului, Maramureșului, Sătmăruului, Bihorului, a Crișanei și a unor părți din județele Bichș și Cenad de către statul ungar și unirea lor cu România liberă, — deodată întreaga câmpie și vechea cetate s'au um-

CUMETRIA.

Este cunoscută de întreaga lume politică din țară, cumetria liberalo-averescană, din ultimul an mai ales, pornită ori închipuită din interesele meșchine ale celor două gășcării.

Pe de o parte averescanii, cu ochii galeși de cadână îmbătrânită și parăsită, renunțau la orice ar însemna atitudine hotărâtă și morală în politică, și făceau tot felul de tumbe, numai să fie pe placul d-lui Ionel Brătianu, în a cărui atotputință cu privire la succesiunea guvernului credeau orbește. Seta de putere a celor averescani jinduite este cunoscută, și se știe și dezastrul lăsat în avutul țării, de ultima lor guvernare. Pe de altă parte, liberalii oropsiți de toată lumea, huliți și blestemați de un întreg neam pentru îndrăzneala cu care secătuesc avutul țării în folosul partizanilor, simțeau nevoia unui sprijin care să vină din afara partidului lor, și, vezi Doamne: "cine se aseamănă, se adună"!

De la via de lângă Severin, până la cea dela Florica, un om fatal pentru interesele ardeleni, un chinuit de dorul măririlor mărunte și trecătoare, dotat cu inteligența trebuitoare la întins lje nevăzute, fără nepăsare pentru tot ce a însemnat tinerețea sa în avântul cultural de înaintea războiului, ca un trepăduș de ultimul rang, improșcând cu no-

roi pe toți cei în care ambliția sa vedea un dușman, fie de iar fi fost și părinții suflații, ori frații de luptă de ieri, făcea pe agentul de legătură între umilinta șență a generalului Averescu și îngâmfarea vicleană a d-lui I. Brătianu.

Rând pe rând s'au înodat speranțele de nouă guvernare ale averescanilor și dela conciliabulele cele mai discrete ale foștilor partizani, cari de mult se risipiră, până a nu se mai recunoaște între ei, până la ultima adunare generală a partidului poporului, ținută în București și care n'a depășit marginea atmosterei din jurul unui înmormântări, se poate urmări cu tristețe și milă, decadența morală în practica politică din țara românească.

Și iată că se spulberă castelul de nisip, și desamăgrea trezirei del visul trăit își înțelegează dureros ghiara nemiloasă, și... nu mai există scăpare.

Zărele din ultimele zile, indiferent de culoarea politică, vestesc fînul protectoratului liberal și "îndreptarea" averescană nu ascunde chiulul înghișit. Nu ne miră rezultatul ajuns, căci ori cât ar trâmblia "viitorul" că "arbitrul situației politice de mâine, este partidul liberal", aceasta nu avea țaria decât pentru cel cari nu râvnesc decât la moșteniri

neligitime. Ne bucurăm însă, că opinia publică cinstită din această țară, are ocazie încă odată mai mult, să-și s-ruteze conștiința și-și cunoască drumul de urmat și tovarășii cinstite și de încredere. Dela cei învechiți în rele nu mai este nimic de așteptat, și viitorul neamului, nu mai poate fi lăsat la întâmplare, pe mâni nepuținătoare ori hrăpărețe.

M. I. Schlanu.

Comunicări în Cameră

În ședința de sâmbătă a Camerei, deputatul naționalist d-l Gh. Pop a făcut două comunicări.

În prima a întrebat care va fi situația juridică a comuncelor ardeleni alipite prin noua lege a reformei administrative la Vechial regat?

A doua comunicare d-l Pop a făcut-o ministrului de finanțe, asupra situației materiale a funcționarilor din Braşov, cari primesc salarii mici (adecă nu figurează pe tabloul funcționarilor cari ia urma scumpetei orașelor în cari fac serviciu, primesc un adans mai mare de salari) deși în Braşov viața este tot așa de scumpă ca și în Capitală. Din această cauză funcționarii lozues în Braşov în case foarte rele și nesăzătoase. Cere să li se acorde sporuri de locuință mai omenești.

Am onoare a aduce la cunoștință Onor. mele clientele că mi-am mutat **Magazinul meu de Articole Militare și Civile cu atelierul de croitorie** din STRADA MIHAIL VEISS 26 în **STRADA AȚEI Nr. 7.**

Rog Onor. mea clientelă ca să mă onoreze și în noul meu local din STRADA AȚEI 7 cu prețioasele comenzi ca și până acuma. Voi servi cu prețurile cele mai reduse cu garanție bună. Confectionez haine și pe plată în rate.

De închiriat Locuință modernă și 3 prăvălii și un loc de casă de vânzare.

Informațiuni mai de aproape la **PETRU PAVEL**
 STRADA AȚEI 7.

Instanțele administrative și polițienești din Ardeal

Ministerul de Interne a dat următorul comunicat:
Legișturile ungare și austriace în vigoare încă în Ardeal și Bucovina cuprind dispoziții, în baza cărora unele contravențiuni nu numai că se constată, dar se și judecă și se pedepesc în toate instanțele de către autoritățile administrative (polițienești).

În acest sistem instanțele administrative și polițienești sunt în drept să aplice și pedepse de închisoare până la 2 luni cât și pedepse în bani până la 5000 lei pentru Ardeal iar pentru Bucovina pedepse de închisoare până la 14 zile și pedepse în bani până la 1000 lei.

Prin noua lege administrativă s'a dispus că pretorii din Ardeal își păstrează competența lor de jurisdicție administrativă, respectiv polițienească, cu modificarea că apeliurile și contestațiile în contra hotărârilor lor nu se vor mai judeca de către instanțele administrative superioare ci de către judecătorii de ocol, în conformitate cu dispozițiile art. 52 din legea judecătorilor de ocol din Vechiul Regat.

În lipsa unor alte dispoziții tranzitorii și considerând că această dispoziție nu poate avea putere retroactivă, Ministerul de Interne s'a pus în înțelegere cu cel al Justiției pentru a stabili dacă prefectii de județ din Ardeal și Bucovina pot să mai păstreze competența de a judeca în forul al doilea.

Dela Camera de comerț

Cunoscutul conflict, care s'a lăsat între membrii sași și membrii români ai Consiliului de administrație al Camerei de comerț din Brașov, s'a apăsătorit în urma unui acord acceptat de ambele părți. Acest acord s'a ratificat în ședința de Sâmbătă a Consiliului și astfel Consiliul și-a putut relua activitatea.

S'a luat mai întâi cunoștință despre numirea d-lui inspector comercial Augustin Mazzachi de comisar guvernamental și a d-lor: director ministerial Constantin Sidnescu și inspector financiar Anastasiu Oileanu de cenzori. S'a mai luat la cunoștință delegarea d-lor: director I. Pricu și subdirector școlar Vasile Micuda în Consiliul de administrație.

În locul d-lui Alfred Palmhart dimisionat, s'au ales ca delegați în Uniunea Camerelor de comerț d-l Emil Bologna. Numirea celui de-al treilea secretar s'a amânat pentru o altă ședință. În comisia financiară au fost aleși membrii direcțiunii Camerei și d-nii Tiberiu Brediceanu și L. Ktrá y.

S'au luat apoi câteva hotărâri de ordin financiar și s'au stabilit lefurile, adausurile de reprezentare, remunerațiile și mărcile de prezență pentru președintele Camerei, membrii biroului, reprezentanții ministerialului, cenzorii, membrii consiliului de administrație, membrii comisiilor diferite etc.

La propunerea d-lui director Minov, vicepreședinte al Camerei, s'a luat în discuție chestiunea clădirii unui local propriu pentru Camera de comerț. Pentru studierea acestei importante chestiuni s'a ales o comisie compusă din d-nii Bologna, Tănuș, Copony și Schel.

Viltoarea ședință se va ține la 14 Decembrie s. c. având la ordină zilei fixarea bugetului pentru anul 1926.

CINEMA MODERN
Începând de ieri rulează marele film senzațional
ULTIMUL OM
cu marele artist Jannings.
În pregătire
Frumoasa aventură
cu Banky Vilma și Bob Dody.

INFORMAȚIUNI

Achitarea locot Morărescu. Patrusprezece zile a durat desbaterea acestui proces, în care locot. Morărescu împreună cu mai mulți soldați erau acuzați, că în timpul serviciului lor de grăniceri la Nistru au împușcat pe mai mulți indivizi, cari volau să treacă din Rusia pe teritoriul român. Dovedindu-se nevinovăția acuzațiilor și constatându-se că ei nu și-au făcut decât datoria, s'a adus sentința de achitare a locotenentului împreună cu soldații acuzați, cărora li s'a făcut o caldă manifestație de simpatie din partea publicului, care aștepta nerăbdător verdictul.

Chioscurile de ziare, în urma dispoziției luate de ministerul muncii, vor fi deschise pe viitor și în zilele de Duminică și de sărbători legale până la ora 8 d. a.

Victimele foamii Din Chișineu se anunță: În com. Clușești (Orhei) fărâncă Paraschiva Turco, înnebunind din cauza foamii, și-a turnat petrol pe haine și și-a dat foc. Vecinii n'au putut să o mai salveze. Ea a murit carbonizată.

Opereta germană. — Astăzi se joacă pentru a doua oară reușita operetă „Orlov”, iar mâine opereta „Der Tausch ins Glück”.

Concertul Veturia Ghiba. Simpaticele artiștii va concerta Marți în 15 Decembrie în Aula liceului Honterus. Va cânta arii de Schubert, Schumann, Cornelius, Dima, Regar, Wolf, Brahms, Brediceanu ș. a. Cu frumoasele voci de sopran a încântat Bucureștii acum 3 săptămâni. Bilete în Biroul de concerte Klingsor. 1240 1-1

Dr. Ioan Leonhardt, directorul primmedic de până acum al spitalului din Sghișoara, s'a mutat definitiv la Brașov, unde continuă funcțiunea sa medicală și în special chirurgicală în sanatoriul său propriu în Strada Fântânei Nr. 42/4/2. Consultațiile în casa de lângă sanatoriul în zilele de lucru la orele 11—12 p. m. și 2—3 p. m. 1241 1-3

Mica publicitate

Școala Normală de fete
Sf. Gheorghe, caută mecanic bun, căsătorit spre angajare. Locuință, încălzit, lumină și întreținere în natură plus salariu bun. Doritorii se vor adresa Direcțiunii școlare la Sf. Gheorghe. 1225 2-3

Concurs Regimentul 36 o buziere în Sibiu are locuri vacante:
a) Un maestru potcovar.
b) Un maestru cizmar.
c) Mai multe locuri pentru reangajați artileriști.
Regimentul le pune, eventual, la dispoziție locuințe în cazarmă. 1214 2-2

De vânzare fân și otavă de grădină. A se adresa d-lui Dumitru Orghidan. Strada Porții Nr. 14. 1235 1-3

De vânzare o sanie modernă și o trăsură. Se pot vedea la Szentes, vâpsitor de trăsuri, Str. Pietrării No. 19.

Se cauta 2 funcționari (Români) mână cu bacalaurat la atelierele principale cfr. Brașov. 1231 2-4

Teatrul german

Der Orlov. Cu această operetă nouă, care s'a jucat cu mare succes la Viena, trupa de operetă vieneză, și-a început în orașul nostru seria de reprezentări. Prin drăgălașele melodii și romantismul subiectului, compozitorul B. Granichstaedten a creat o operetă de valoare, ce-și reamintește mult vechile și romanticele operete. Prima-dona Pia Dorée — o apariție elegantă — are un sopran plăcut și un joc corect și discret. Subreta Lene Holstein a știut să-și câștige dintr'odată simpatia publicului printr-o personalitate artistică armonică și conștientă, în care se contopesc puternic joc degajat, temperament și cântec. Willi Strehl, stăpân pe un tenor puternic și sonor, este cunoscut de mult brașovenilor, ca un artist de primul rang Extrem de reușit a fost și felul cum el a știut să redea și felul cum vorbește un rus nemțesc. Katonyi și Max Schipper au talent și au reușit în rolurile lor.

Dirigintele G. Witt conduce bine și energic.

Dolly Dacă în prima seară s'a remarcat în val de oboseală la actori — veniseră la aceeași zi din Sibiu — abia ca ocazia operetei „Dolly”, a cărei parte muzicală f. reușită se datorește compozitorului H. Hirsch, s'a văzut, că prestațiunile trupei promit mult și vor satisface totuși gusturile cam pretențioase ale brașovenilor.

Sabreta Lene Holstein a fost mai bine, ca în prima seară, Pia Dorée — prima-dona — de asemenea și tot astfel Max Schipper. Cu forțe bune și prețioase au mai contribuit d-l Alfred Strauss și mai ales R. Hold, care a redat cam nu se poate mai bine pe ramolitul ex-daca Arbibri XXI.

Remarcăm esențial, bun ai corsetelor, mai tineri și frumoși, ca de obicei la alte trupe. H. Doppler și Magda Karmen au contribuit și ei la reușita reprezentării operetei Dolly, cam frivola, dar totuși hazlie și brodată pe efect. Dr. I. L.

Abonamente la Gazeta Transilvaniei se pot face ori și când timp mai îndelungat sau lunare

Publicațiune

În conf. cu ordinul Minist. Fin. Casa Generală de pensuni No. 3554 din 16 Noemvrie a. c. se aduce la cunoștința celor interesați că prin art. 71 din legea generală de pensuni și art. 116 și 117 din regulamentul ei de aplicare, se prevăd următoarele două sancțiuni pentru pensionari cari nuși încasează regulat pensiunile și anume:

1. Dacă pensiunea nu a fost reclamată în termen de 5 ani, pensionarul pierde pentru totdeauna dreptul la pensie.

2. În caz când pensiunea nu s'a încasat în timp de un an, se șterge din registru (adică nu se mai perimă) urmând ca pensionarul să fie reinscris când va face o nouă cerere, fără să mai poată reclama plata pentru tot timpul ce a trecut până la data cererii de reinscriere.

Atât timpul de prescriere cât și cel de primire se socoteste cu începere dela prima zi a lunei, în care s'a încasat cea din urmă pensie și până la prima zi a lunii în care pensionarul a solicitat din nou plata pensiunii.

Aceeași decădere se aplică și moștenitorilor pensionarilor cari n'au uzat de dreptul lor în termenele prevăzute mai sus, de a reclama pensiunea ce a rămas neincasată de autorul lor.

Pentru aceștia termenul de prescriere și cel de primire se va socoti cu începere dela data încetării din viață a pensionarului.

Subadministator financiar:
Florea
Șeful serviciului:
Dumitrescu

1237 1-1

PRIVIȚI GALANTARELE
DIN PRUNDUL ROZELOR
712 33-0

CINEMA APOLLO
În zilele de 10—11 Decembrie rulează filmul
ȚARINA
7 acte.
Interpretat de: Pola Negri, Rod la Rocque și Adolf Menj.
Sâmbătă, la 12 Decembrie
PUIUL
În rolul principal: Charlie Chaplin și Jackie Coogan.

CELE MAI PRACTICE CADOURI DE CRĂCIUN
MARE ASORTIMENT DE
Ceasuri de aur și de argint pentru dame și bărbați. Cele mai moderne juvenciale, Ridikuliuri de argint și alpaca.
BIJUTIER A. ERLICH
BRAȘOV, Strada Porții No. 67
Pentru funcționarii de stat 1236 5% reducere 1-6

Cel mai bun CADOU DE CRĂCIUN este O MAȘINA DE CUSUT SINGER
Se poate cumpăra și în rate și anume: cu suveică lungă în rate lunare de câte 300 lei, cu suveică rotundă în rate lunare de câte 350 lei. Pe cumpărătorii noștri îi învățăm gratuit brodatul cu mașina.
Depozitul de mașini de cusut Singer
BRAȘOV TARGUL BOILOR No. 7
Depozite în toate centrele mai mari ale lumii.
1239 1-0

Marele Bălciu de Crăciun
pentru toate articolele de Modă, manufactură și Încălțăminte

AU PRINTEMPS S. A.
fost M I S S I R

BRAȘOV, Târgul Florilor No. 16.

Mare Reducere de Preturi
1217 2-3

NOUA LEGE ELECTORALA MODIFICATA

Dupa modificările introduse de comisia administrativă a Senatului în proiectul de lege electorală...

Dispoziții neserioase și suspecte.

În capitolul prim este interesant articolul 2, care interzice Camerelor viitoare de-a modifica legea liberală...

În ce privește capitolul „Alegerilor” relevăm dispoziția ca primele liste electorale să se înființeze în Decembrie 1925...

Se spune anume că din actualele liste, alcătuite în 1922 pentru vechiul regat și în 1919 în Ardeal se pot face ștergeri...

Listele de candidați. Semnele.

În ce privește listele de candidați, aceste nu pot cuprinde un număr mai mic, nici mai mare de cât acela al deputaților de ales...

Semnele se deslinșează; în locul lor se introduc puncte.

Comisia electorală centrală, compusă din președinții Curții de apel din Capitala judecătorească și controlorșii...

Buletinele de vot vor conține, imprimat, toate listele de candidați, cu punctele lor.

Candidații trebuie să plătească costul imprimaturii. Votarea se face cu ștampila. Votul este obligator, afară de cazuri bine motivate.

Algeria la Cameră se face într-o singură zi, la Senat în trei: una pentru sufragiul universal, alta pentru colegiul consilierilor comune și județene, alta pentru Camerele de Comerț, Industrie, Agricultură și muncă.

Impărțirea mandatelor pe liste.

Impărțirea mandatelor pe liste se face în felul următor:

Se totalizează numărul tuturor voturilor valabile exprimate pentru toate listele și, pentru fiecare listă în parte.

Listele care a obținut șasezeci la sută din voturile exprimate, se proclamă alese și i se atribuie toate mandatele.

Dacă nici una din liste nu a înrădit majoritatea de șasezeci la sută, se va proceda după cum urmează:

Se împarte numărul tuturor voturilor cu numărul candidaților de ales în toate circumscripțiunile și se obține astfel un cât.

Se atribuie fiecărei liste atâtă mandate de câte ori acest cât se cuprinde în numărul voturilor acelei liste.

Dacă și după aceasta mai

rămân locuri vacante, ele se atribuie, dacă este unul, listei care a obținut majoritatea mandatelor, dacă sunt două se împart unul listei majoritare, cealaltă listei care a dat restul...

Câți deputați, senatori vom avea.

Iată numărul deputaților pe județe:

- Alba 5, Argeș 5, Arad 9, Bacău 5, Bălți 6, Bihor 10, Botoșani 4, Brașov 3, Buzău 6, Cahul 4, Callacra 4, Câmpulung 2, Cernăuți 6, Caraș Cetatea-Albă 5, Cioc 3, Cluj 6, Constanța 4, Covurlui 6, Dâmbovița 5, Dolj 10, Drobeta 4, Durostor 4, Făgăraș 3, Fălcuș 4, Fălticeni 4, Gorj 4, Hotin 5, Hunedoara 9, Isomija 5, Iași 7, Ilfov 18, Ismail 4, Lăpușna 7, Maramureș 4, Mehedinți 6, Mureș 5, Muscel 4, Năsăud 3, Neamț 4, Odohe 4, Olt 4, Orhei 6, Prahova 8, Patna 4, Râmnicul-Sărat 4, Roman 4, Romanși 5, Rădăuți 3, Sălaj 5, Sălaj-Mare 7, Severin 5, Sibiu 5, Someș 6, Sorocea 6, Storojineț 3, Suceava 3, Târnava Mare 3, Târnava-Mică 1, Timiș Torontal 9, Tecuci 4, Teleorman 3, Tighina 5, Trencăuș 3, Tulcea 4, Torda 4, Tutova 4, Vaslui 4, Vâlcea 4, Viteaz 5.

Numărul senatorilor aleși prin sufragiul universitar:

Câte un senator, județele: Alba, Argeș, Bacău, Brașov, Botoșani, Brăile, Cahul, Callacra, Câmpulung, Cernăuți, Cioc, Constanța, Covurlui, Drobeta, Durostor, Făgăraș, Fălticeni, Gorj, Hotin, Isomija, Ismail, Maramureș, Mureș, Muscel, Năsăud, Neamț, Odohe, Olt, Patna, Rădăuți, R. Sărat, Roman, Romanși, Sălaj, Sibiu, Suceava, Storojineț, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Tecuci, Tighina, Trencăuș, Tulcea, Torda, Tutova, Vaslui, Vâlcea, Fălcuș.

Câte doi senatori: Arad, Bălți, Buzău, Caraș, Cetatea Albă, Cluj, Dâmbovița, Satu Mare, Severin, Someș, Timiș Torontal, Teleorman, Viteaz, Hunedoara, Iași, Lăpușna, Mehedinți, Orhei.

Trei senatori: Bihor, Prahova.

Patru senatori: Dolj.

Șase senatori: Ilfov.

În afară de aceștia, în fiecare județ, se va alege câte un senator de către Consiliile județene și comunale.

Vor mai alege: circumscripțiile electorale Iași, Galați, Bacureț, Cluj câte un senator al secției de Comerț și unul al secției de Industrie și Camerei de comerț, câte unul al Camerei de agricultură, câte unul al Camerei de muncă: total 16: apoi cele patru universități câte un senator.

Vor mai fi senatori de drept: președintele moștenitor, patriarhul, cei 5 mitropoliți și cei 17 episcopi ortodocși și aușii, reprezentanții musulmanilor, câte un reprezentant al celorlalte culturi recunoscute, în număr fixat încă și președintele Academiei Române.

Scoala confesională.

O parte din discursul d-lui prof. N. IORGA rostit cu prilejul discutiilor proiectului de lege al învățământului particionar.

Vin acum la școala confesională.

Ardeul a trăit întreg prin școala confesională. (Apiauze pe băncile opoziției).

Să-mi dați voie ca din acest punct de vedere să fac o comparație între Ardeal, Basarabia și Bucovina.

Învățământul în Basarabia nu însemna mare lucru — mai cu seamă când este vorba de cel primar. Basarabeanul ajunge la studii mai înalte pielea ducând de botarele Basarabiei. În ceea ce privește însă școala primară pe care o avea, aceasta era supusă unui regim destul de strict, de și nu așa cum ni lăsam până noi.

Căci ceea ce numim noi tirania regalității rusești era un lucru foarte complicat, dar și un lucru foarte inteligent. Regimul rusești aia unde și cum să dea știa unde să facă concesii și unde să nu facă concesii, știa unde poate să creeze iluzii și unde nu poate să creeze iluzii. Învățământul din BUCOVINA a fost învățământul românesc. Bucovina a intrat în stăpânirea austriacă tocmai pe vremea când acest învățământ se organiza și se împunea.

Comparați însă ce a fost din aceeași țară cu învățământul fostei neconfesionale, austriecilor, de stat mirescu, fără nici o aspirație ecclastică ai înghenuncherilor tuturor față de cel din urmă purtător de sabie sau de băi în calitate de capelmăstru al unei intrigi societăți de „pupuși”; comparație ca aceasta s'a făcut în Ardeal, unde localismul nu a putut privi nici odată și vedeți câtă deosebire este între această stare și aceea care poate fi verificată dincolo de toți inspectorii d-voastră, fără ca toți la omăltă să fie în stare să creadă.

D-le ministru, avem așa de puțin tradiții în această țară încât nu se este permis să se

tragem nici una. Tradiția unei vieți acumulate constituie un tezaur strâns de generațiile trecute, care nu mușcă pentru ei, și nu se poate arunca în vânt ca moștenire pe care stătea generații au străns-o în învățământul confesional.

D-voastră, d-le ministru, care călăriți mult, ați fost și la Blaj, și ați simțit de sigur ceea ce eu ați numit miresma Blajului. Este acolo, d-le ministru, o atmosferă de total deosebită de atmosferă liceelor d-voastră; simțiți acolo ceva sacru, ceva sfânt, ceva religios, ceva moral, ceva ideal. Fiecare școală are ceva dintr-o biserică, după cum și orice biserică are ceva dintr-o școală.

Și credeți d-voastră că pe vremea actuală, când omenirea nu se mai poate încălzi — din nenorocire înăerul în rădăul înălț, — decât sau de vehemente porarii de ură, cu privire la care vom găsi noi mijlocul să le dăcem direct până la originea lor ascunsă (apiauze pe băncile opoziției unite), pentru ca să nu plătească nevinovații, cei vor binele în locul vinovaților cari eu vult rău. (Apiauze pe băncile opoziției unite); credeți d-voastră că, în această vreme când numai ura, când numai pasiunea distructivă poate pune în mișcare o mare parte din înăerul nostru, când, în omenii în vârstă, celace hotărâte cel puțin pentru trei sferturi dintr'ănași, în acțiunea lor este interesul material în forma cea mai crasă; credeți d-voastră că nu trebuie să amestecăm în societatea aceasta de materialism și de violență figuri morale cu acelea care pot ține și țes și până astăzi din școlile noastre confesionale, în care zace o moștenire de care nu aveți dreptul să vă atingeți? (Apiauze pe băncile opoziției). Și va esigăr un lucru: puteți să strănați școala confesională

Ultime știri.

In ajunul alegerilor parțiale

Teroare, violențe și abuzuri.

În ziua de 17 Decembrie vor avea loc — precum am anunțat — alegerile parțiale de senatori la Iași, Callacra și Tutova. Candidații opoziției unite sunt: la Iași rectorul universității dr. Al. Săftreanu, la Callacra d-l C. Angelescu iar la Tutova prof. univ. Cezar Partenie.

Prinzând de veste că masele alegătorilor se grupează cu cea mai mare însufletire în jurul candidaților opoziției unite, guvernul și organele sale împreună cu unelele averses au început pe întreaga linie desfășurarea violențelor, teroarei și abuzurilor.

Așa de pildă la Callacra, propaganda de șanță a guvernului e în plină desfășurare. D-l Săftreanu și Tărbacea au fost trimiși agenți electorali bine instruiți și susținuți de prefectul Tăcu Puceren care i-au sfâlcit în este și întrebunțează față de membrii opoziției o adevărată prigoadă. Pe bulgarii și turcii din Callacra, pe cari nu i cred prieteni guvernului îi amenință cu expulzarea și cu urgia administrativă iar față de ceilalți alegători întrebunțează o propagandă demagogică ne mai văzută: le promite acordarea de pământ până la 10 hectare cu condiția să voteze pe candidatul guvernamental. Măi mult, la Bazargie, oamenii guvernului promit că în cazul când bulgarii vor vota pe candidatul guvernamental, vor face ca să nu se mai schimbe Capitala județului dela Bazargie la Bălcic.

Pentru locul de senator din Bărlad (Tutova) s'au înscris nu mai puțin decât 54 de candidați. Toți candidații afară de d-nii: Cezar Partenie, țărănist: T. Cudalbu, aversescan și Bontaș liberal figurează numai pentru a putea circula în zona de votare spre a sprijini candidaturile susținute de guvern.

BUCUREȘTI, 10 Decembrie. O delegație de membrii ai Partidului Național s'a înfățișat ieri dim. d-lui subsecretar de stat Tărbescu și i s'a plâns împotriva abuzurilor, pe cari administrația din Callacra le face cu prilejul propagandei în vederea alegerii unui senator.

va rămâne învățământul confesional, pe care îl veți încadra în învățământul dv. și va rămâne cu el același spirit; veți să-l na forma, spiritul va supraviețui. Și, dacă acest spirit își va pierde din intensitate, aceasta va fi viaa dv. Și va fi în dauna societății, care are nevoie de acest spirit (apiauze pe băncile opoziției). Și, fiindcă școala confesională cuprinde și școala primară și Universitatea, dați-mi voie să vă prezint o observație cu privire la cea dintâi, și o alta cu privire la cea de a doua.

Damaule ministru, în culare sat există o școală să zicem o școală confesională și dv. ați dori, intenția dv. ar fi să funcționeze o școală de stat. O școală confesională a noastră. Dar și a altora — fiindcă se va spune că idealurile naționale variază, dar eu prefer să am a face aici cu reprezentanții unui alt ideal național, — lucru se poate întâmpla — prefer să am a face ori cum cu un suflet creștin, cu un suflet moral, decât să am un adversar în care să nu fie nimic din moralitatea creștină, în care să nu fie nimic chiar din poezia aceia religioasă, care face ca peste deosebirea confesionale și chiar peste deosebirea religioasă, mânie oamenilor crescuți în spiritul religios să se poată întinde și să se poată prinde. (Apiauze pe băncile opoziției).

Dar aveți undeva o școală confesională, și dv. vroiți să introduceți școala de stat. Mă rog, școala aceea pentru cine este? Nu este nici pentru d-ta, nici pentru mine, nici pentru dumneavă; este pentru oamenii din satul acela. Oare nu credeți dv. că soluțiunea era alta: ce doresc oamenii de acolo? O consultare a oamenilor de acolo nu era necesară? Nu au și ei dreptul, prin partea de contribuție care se întoarce asupra școlii lor, să hotărască ei cum doresc școala?

D. Spiridon Popescu: Această o credeți dv., dar guvernul nu o crede. Țărăni n'are voie să aibă o dorință.

D-l N. Iorga: Dumneavă tre

dreptate într-o privație. Dv. și în domeniul administrativ discutiți totdeauna aceeași grijă ca forma să se coboare de sus înăbușind spiritului de jos, în loc să dați voie spiritului de jos să creeze forma de sus. Dar nu ești vinovat d-ta, d-le ministru; este vinovată o întregă concepție, pe care a primit-o partidul d-voastră, și pe care — aici este deosebirea — pe care n'a înțeles-o d-l Lapedatu. În data ce este vorba de conceperea unei societăți ca un organism, atunci este școala noastră; în data ce este vorba de organizarea mecanică a unei societăți, este școala dv. Aici este deosebirea cea mare. De fapt nu suntem două partide, noi suntem două lumi. (Apiauze pe băncile opoziției unite). În ori și ce lucru este un alt fel de a înțelegere (apiauze pe băncile opoziției). Și de aceea eu nu introduc pasiunea în a vă combate eu introduc pasiunea de a argumenta și a aduce dovezi ca să treacă astfel cât mai multe din feiul acesta de a gândi ai dv. în felul de a gândi ai nostru, chiar dacă n'ași face parte din partidul căruiți îl apăria eu, sau din partidul cu care e legat partidul meu. E un altfel de a înțelegere; e respectul pentru realitățile morale (apiauze pe băncile opoziției), pe care nu i aveți. Nu intrați mai departe în discuția dv. dar v'am legădăit să vă bess încă de un alt element al școlii confesionale. Blajul are de fapt, fără să spună că are, are de multă vreme o Universitate, și Blajul are școala normală, carea îi datorim așa de mult. Ori mă înșel eu prea mult, or dv. nu admiteți ea Universitatea și școala normală să existe în afară de Stat?

Delimitarea județelor din Banat a fost rezolvată în nou decembrie. Noua împărțire a Banatului s'a făcut astfel: județul Timiș cu capitala Timișoara, județul Caraș cu capitala Lugoj și noul județ Severin cu capitala Orșova.